

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Versterking IJsselmeerdijk (Houtribsluis - Ketelbrug)

Tussentijds toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling
daarop

23 augustus 2022 / projectnummer: 3547

1 Advies in het kort

Waterschap Zuiderzeeland wil de IJsselmeerdijk tussen de Houtribsluizen en de Ketelbrug op sterkte brengen. Deze dijk, die de laag gelegen Flevopolder beschermt, voldoet nu niet aan de gestelde veiligheidseisen. Het waterschap heeft daarnaast doelen gesteld voor ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, biodiversiteit, meekoppelkansen en participatie. Voor de keuze van het voorkeursalternatief voor de dijkversterking is een plan-milieueffectrapport (MER) opgesteld.¹

In een eerder advies² gaf de Commissie aan dat in het MER nog informatie ontbrak die zij essentieel acht voor het meewegen van het milieubelang bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Naar aanleiding hiervan heeft het waterschap het MER aangevuld en de Commissie gevraagd om opnieuw te adviseren over het aangevulde MER.³

Wat blijkt uit de aanvulling op het MER?

In het aangepaste MER is, anders dan in het oorspronkelijke MER⁴, onderscheid gemaakt tussen effecten op cultuurhistorische en archeologische waarden. Dit laat zien dat de alternatieven zich onderscheiden op het aspect archeologie. Het vooroeveralternatief scoort negatiever dan de overige alternatieven omdat voor de IJsselmeerbodem een archeologische verwachtingswaarde bestaat. Door archeologie te scheiden van cultuurhistorie in de effectbeoordeling (tabel 6-1) is dit zichtbaar gemaakt.

In de strook van de vooroever en aan te leggen dam bestaat de kans op het aantreffen van prehistorische vindplaatsen op grotere diepte (vooral dijkvak 2, ten noorden van de Maximacentrale) en scheepswrakken op en in de bodem (alle dijkvakken), zoals ook beschreven is in paragraaf 6.4 van het aangevulde MER.

Volgens het gemeentelijke bestemmingsplan geldt voor het voornemen een verplichting tot het doen van archeologisch vervolgonderzoek van de waterbodembodem. In een (aanvullend) vooronderzoek⁵ is aanbevolen in overleg met het bevoegd gezag een Archeologieplan op te stellen. In het aangevulde MER is deze aanbeveling nu overgenomen. In dit plan kan de impact van alle maatregelen – ook tijdelijke – beoordeeld worden en het vervolg bepaald worden.

Indien daadwerkelijk behoudenswaardige vindplaatsen aanwezig zijn die schade ondervinden van het voornemen, kunnen mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om te komen tot

¹ Het voorkeursalternatief wordt vastgelegd in de 'Notitie Voorkeursbeslissing' (19 april 2022). Deze notitie beschrijft het doorlopen proces, de 'trechtering' van alternatieven en de rol van participatie.

² Zie het [voorlopige tussentijdse toetsingsadvies](#) over het Milieueffectrapport, uitgebracht op 14 juli 2022.

³ Het waterschap heeft ervoor gekozen de aanvullende informatie op te nemen in een nieuwe versie van het MER. Deze versie van het MER heeft nog niet ter inzage gelegen. De Commissie adviseert de aanvullende informatie zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

⁴ In het MER werd geconcludeerd dat de effecten van het voorkeursalternatief op archeologische waarden naar verwachting verwaarloosbaar zijn. Deze conclusie was onvoldoende onderbouwd, omdat niet uitgesloten is dat de aanleg van de vooroeverdam negatieve effecten kan hebben. Dat komt vooral doordat voor de aanleg van de vooroeverdam enkele meters in de bodem moet worden gegraven.

⁵ Aanvullend maritiem-archeologisch vooronderzoek in het kader van het project Dijkversterking IJsselmeerdijk. Vestigia, 25 oktober 2021.

behoud *in situ*. In deze situatie kan de gemeente vragen om optimalisatie van het ontwerp en/of aanpassing van de werkwijze. Indien behoud *in situ* niet haalbaar is kan de gemeente beslissen tot het doen van opgravingen. De kosten hiervan zijn voor de initiatiefnemer.

Wat is het advies van de Commissie?

De aanvullende informatie in het MER – vooral het toegevoegde kader op pagina 45/46 – geeft voldoende informatie over de mogelijke effecten van het voorkeursalternatief op de archeologische waarden. Het MER gaat nog niet in op mogelijke mitigerende maatregelen om deze effecten, maar dit kan worden meegenomen in het op te stellen archeologieplan in de planuitwerkingsfase.

Daarmee is de Commissie van mening dat het aangevulde MER **de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het voorkeursalternatief, waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen**. De Commissie beveelt aan om in de planuitwerkingsfase en het daartoe op te stellen project-MER expliciet aandacht te besteden aan mitigatie van eventuele negatieve effecten op archeologische waarden. De overige aanbevelingen uit het voorlopige toetsingsadvies blijven van kracht.

Figuur 1: Schematische weergave projectgebied IJsselmeerdijk (bron: Notitie Voorkeursbeslissing).

Aanleiding MER

Waterschap Zuiderzeeland wil de IJsselmeerdijk versterken. Deze dijk voldoet nu niet aan de gestelde veiligheidseisen. De Omgevingswet gaat in principe in op 1 januari 2023. Het waterschap stelt voor de dijkversterking een projectbesluit op onder de Omgevingswet. Voor dit besluit (of besluiten)⁶ is goedkeuring nodig van Gedeputeerde Staten van Flevoland.

⁶ Als de besluiten nog onder huidige wetgeving worden genomen gaat het om een projectplan Waterwet met eventueel wijziging van bestemmingsplannen, of een provinciaal inpassingsplan.

Voor de besluitvorming wordt - zoals voor alle projecten die onderdeel vormen van het hoogwaterbeschermingsprogramma - het MIRT-spelregelkader gevolgd.⁷ De m.e.r.-procedure maakt onderdeel uit van de verkenningsfase en de planuitwerkingsfase. Binnen deze fasen vindt op verschillende momenten besluitvorming plaats. Aan het einde van de verkenningsfase wordt een 'voorkeursbeslissing' genomen, die wordt bekrachtigd in een Notitie Voorkeursbeslissing. Deze wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Waterschap Zuiderzeeland. Dit advies heeft betrekking op de voorkeursbeslissing, waarvoor het plan-MER is opgesteld. De voorkeursbeslissing wordt in de planuitwerkingsfase verder uitgewerkt, waarna een projectbesluit wordt opgesteld dat moet worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten. Hiervoor zal een project-MER worden opgesteld.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval het Waterschap Zuiderzeeland en Gedeputeerde Staten van Flevoland - besluit over de dijkversterking.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3547](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

⁷ MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport. Het MIRT bevat plannen en projecten waarin het Rijk samenwerkt met andere (regionale) overheden en partijen. Het MIRT-"spelregelkader" maakt onderscheid in een aantal vaste beslismomenten: Startbeslissing, Verkenning, Voorkeursbeslissing, Planuitwerking, Projectbeslissing, Realisatiefase en Opleveringsbeslissing.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Annemie Burger (voorzitter)

drs. Pieter Jongejans (secretaris)

dr. Heleen van Londen

ing. Rob Vogel

Dr. ir. Hessel Voortman

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Voorkeursbeslissing voor een projectbesluit onder de Omgevingswet.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit "aanleg, wijziging of uitbreiding" van "werken voor kanalisering en werken ter beperking van overstromingen" (categorie D3.2/K4). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een plan-MER opgesteld

Bevoegd gezag besluiten

Voorkeursbeslissing (fase 1, plan-MER): Waterschap Zuiderzeeland.

Projectbesluit (fase 2, project-MER): Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland.

Initiatiefnemer besluiten

Waterschap Zuiderzeeland.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft in een eerdere fase van de advisering alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 14 juni 2022 heeft toegestuurd. Ze heeft deze in haar voorlopige toetsingsadvies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3547](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

